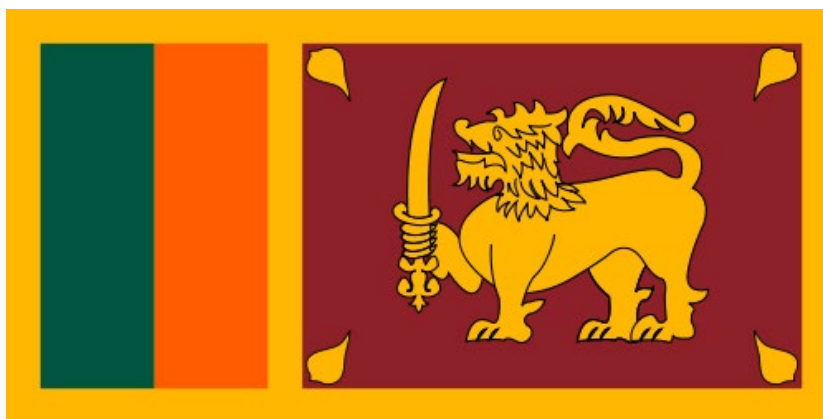

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Srílanská demokratická socialistická republika

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Srí Lanka je v súčasnosti jednou z krajín, ktoré boli najviac skúšané najprv občianskou vojnou, potom prírodnými katastrofami, dlhovým zafažením, reštriktívnymi opatreniami počas pandémie, teroristickými útokmi, politickou krízou a napokon bankrotom.

Po búrlivom období občianskej vojny a ničivej tsunami, ktorá si vyžiadala 35 000 obetí sa ekonomika Srí Lanky postupne zotavovala najmä vďaka prudkému rozvoju turizmu a textilného priemyslu. Dojem stability umožňoval vláde čoraz viac sa zadlžovať, čo umožnilo Číne vytvoriť v krajine dlhovú pascu. Krehkosť Srí Lankkej ekonomiky sa ukázala po veľkonočných teroristických útokoch v roku 2019 keď štátny dlh bol na úrovni takmer 70 % HDP. Avšak bez turizmu - hlavného zdroja príjmov do štátneho rozpočtu - bola už vtedy ohrozená schopnosť splácať ich zahraničné dlhy. Srí Lanka vtedy preklenula náročné obdobie vďaka ďalším pôžičkám od ADB a China development Bank.

Následné reštriktívne opatrenia počas pandémie spôsobili, že sa krajina ocitla takmer na pokraji bankrotu, nakoľko turizmus v tomto období prakticky úplne skolaboval a vláda vypracovala hneď niekoľko balíčkov sociálnych opatrení na zmiernenie ekonomických dopadov na chudobné obyvateľstvo. Srílanská vláda opätovne vzniknutú situáciu riešila naberaním nových pôžičiek (ADB, CN, AIB, IMF, WB), vďaka ktorým štátny dlh vystúpil na neudržateľnú úroveň až 109 % HDP.

S príchodom roka 2022 a RU inváziou na UA, ktorá spustila závažný rast cien ropy a celkový útlm svetového hospodárstva sa Srí Lanka ocitla v situácii s minimálnymi devízovými rezervami a nahromadenými gigantickými dlhmi. Štátny rozpočet Srí Lanky na rok 2022 nepredpokladal nárast cien základných importovaných komodít ani viaznuci turizmus a tak v priebehu prvých štyroch mesiacov vyčerpal všetky devízové rezervy v krajine.

Priemerná inflácia vystúpila na hodnoty okolo 20 % mesačne a v krajine prestali byť dostupné palivá, niektoré základné potraviny, lieky, zariadenia a podobne. Národná mena v priebehu tohto obdobia stratila viac ako 80 % svojej hodnoty. Ekonomická kríza vyústila v násilné protesty a následný rozklad vlády. V máji 2022 centrálna banka oficiálne oznámila default a začali sa rokovania o reštrukturalizácii štátneho dlhu, ktoré doposiaľ neboli ukončené.

V reakcii na politickú nestabilitu v krajine ako aj fakt, že Srí Lanka je dlhodobo pod vážnym ekonomickým tlakom. Všetky ratingové spoločnosti Srí Lanke udelili najnižšie známky s očakávaním, že podnikanie v krajine bude aj v najbližšom období nevyspytateľné a náročné.

Na tvorbe HDP majú na Srí Lanke najväčší podiel služby (58 %). Tradičným odvetvím srílanskej ekonomiky je potom poľnohospodárstvo, v ktorom pracuje viac ako tretina obyvateľstva a vytvára 11 % hrubého domáceho produktu. Základné položky exportu tvoria čaj, kaučuk a produkty z kokosu. Priemysel, predovšetkým odevný a ropný, produkuje približne 33 % HDP.

Základné makroekonomické indikátory

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rast HDP	3,1 %	3,2 %	2,3 %	-3,6 %	3,7 %	-7,8 %
HDP per capita (USD)	3 850	4 073	3 947	3 950	4 048	4 016
Miera inflácie	7,1 %	4,3 %	4,3 %	4,7 %	6 %	46,4 %
Miera nezamestnanosti	4,2 %	4,5 %	5,1 %	4,2 %	5,2 %	6,7 %
Vonkajšia zadlženosť (k HDP)	79,3 %	83 %	67,6 %	109 %	104 %	117,6 %

Zdroj: Asian Development Bank

Lokálna mena

Srílanská rupia (LKR), výmenný kurz 1 EUR = 328 LKR, 1 USD = 305 LKR (máj 2023)

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Priemysel - prevažne spracovateľský - spolu so službami, rastú najmä turistika a bankovníctvo. Aj v roku 2022 zostal odevný priemysel najdôležitejším zdrojom devízových príjmov krajiny. Na tri tradičné **položky exportu** - čaj, kaučuk a kokosové produkty pripadá viac ako 20 % devízových príjmov.

Priemyselná výroba sa podieľa na tvorbe HDP približne 33 % a zaznamenáva tendenciu rastu. Viac ako tretina priemyselnej výroby je založená na domácich surovinových zdrojoch z poľnohospodárstva. Štát má v rukách nasledovné priemyselné odvetvia: petrochémia, chemický priemysel, textilný priemysel, spracovanie kože a kožiarsky priemysel, oceliarstvo, výroba kaučuku, stavba lodí a námorná doprava, výroba cementu, keramiky, ťažba kaolínu, výroba stavebných hmôt, potravinársky priemysel a výroba papiera. Súkromný sektor zahŕňa výrobu nábytku, plastových výrobkov, výrobu strojov a zariadení či spracovanie kovov.

Podiel **poľnohospodárstva** na celkovom exporte krajiny sa znižuje, hoci v súčasnosti zamestnáva približne 33 % práceschopného obyvateľstva. Tvoria ho predovšetkým štátom vlastnené rozsiahle čajové plantáže, ako aj plantáže kaučukovníka a kokosu. Podiel poľnohospodárstva na tvorbe HDP má napriek stále rozhodujúceho významu postupne klesajúcu tendenciu.

Sféra **služieb** zaznamenala najväčší nárast v oblasti turistiky, telekomunikácií, letísk a prístavov. S počtom pribúdajúcich užívateľov telekomunikačného spojenia (mobilné aj pevné linky) v krajine je oblasť telekomunikácií najviac rozvíjajúcou sa oblasťou služieb. Napriek skutočnosti, že sféra služieb vytvára v krajine približne 58 %, je táto oblasť stále málo liberalizovaná. **Cestovný ruch** navyše za normálnych podmienok predstavuje tretie **najvýznamnejšie odvetvie krajiny** z pohľadu prílevu zahraničných financií do krajiny.

Dopravná infraštruktúra je tvorená hlavne cestnou a železničnou dopravou, v menšej miere námornou a leteckou dopravou. Železničná sieť je však pomerne slabo rozvinutá a niektoré úseky sú aj viac ako sto rokov staré. Vláda sa preto v súčasnosti usiluje o renováciu a hlavne elektrifikáciu železníc v krajine. Celková dĺžka **železničnej siete** krajiny je 2 080 km. Železnice sú majetkom štátu.

Srí Lanka má svoju vlastnú **námornú flotilu**. Kolombo je jeden z najvýznamnejších prístavov v Ázii a je umiestnený na križovatke obchodných ciest. Srílanská vláda jednostranne odstúpila od dohody s Indiou a Japonskom na rozšírení a modernizácii nákladného terminálu prístavu v Kolombe, ktorý následne pridela CN. Druhý nákladný terminál buduje CN, ktorá ho následne dostane do užívania na 99 rokov. Ďalšími dôležitými prístavmi krajiny sú Trincomalee, Galle, Hambantota a Oluvil. Trincomalle je hlavným prístavom a prekladiskom čaju.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

- Juhoázijské spoločenstvo pre regionálnu spoluprácu (SAARC)
- Ázijská rozvojová banka (Asian Development Bank)
- Svetová obchodná organizácia (WTO)
- Colombo Plan
- Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu
- Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj
- Medzinárodné rozvojové združenie
- Medzinárodná finančná korporácia
- Medzinárodný fond pre poľnohospodársky rozvoj
- Medzinárodná námorná organizácia
- Medzinárodná organizácia civilných leteckých prepravcov
- Medzinárodná organizácia práce
- Svetová zdravotnícka organizácia
- Poľnohospodárska a potravinárska organizácia
- Organizácia spojených národov (OSN)
- Svetová organizácia duševného vlastníctva
- Regionálne ekonomické partnerstvo (RCEP)

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Kontrolu nad devízovým hospodárstvom krajiny má devízové oddelenie Centrálnej Banky Srí Lanky (CBSL). CBSL zavádza pomerne často monitorovacie mechanizmy exportných a importných aktivít podnikateľských subjektov krajiny. Proexportné programy patria do pôsobnosti [Sri Lanka Export Development Board](#) (ďalej ako „EDB“). EDB je štátna organizácia, cieľom ktorej je podpora a rozvoj exportných aktivít krajiny. Vládna finančná inštitúcia EDB bola zriadená v roku 1979 podľa „Sri Lanka Export Development Act No. 40“ s cieľom financovať a podporiť srílanský zahraničný obchod.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Hlavnou inštitúciou v investičnej oblasti je Úrad pre investície tzv. „Board of Investments of Sri Lanka“ ([BOI](#)), ktorý vznikol v roku 1992, ktorý tvorí, riadi a usmerňuje investičnú politiku v krajine. BOI je nezávislá štatutárna organizácia, ktorá zabezpečuje propagáciu podnikateľského prostredia Srí Lanky a výhod investičného prostredia v krajine. Získava investorov pre významné investície a strategických investorov pre reštrukturalizáciu, modernizáciu, zvýšenie technickej úrovne, produktivity efektívnosti a exportnej výkonnosti hospodárstva krajiny.

c) Verejné obstarávanie

Domáca výroba dokáže len čiastočne zabezpečiť všetky požiadavky trhu, dovozy sa sústreďujú na cenovo konkurencieschopné výrobky, na výrobky vysokej kvality a úžitkových vlastností a na nedostupné technológie. V spotrebných tovaroch sú bezkonkurenčné čínske výrobky, ktoré dokonca vytlačujú miestne výrobky a to s mimoriadne nízkou cenou (látky, nábytok, svietidlá, elektronika atď.) Najpoužívanejšou metódou nákupu je forma tendrov, ktorá je zdĺhavá a administratívne náročná.

Tendre vypisuje príslušný rezort vlády, ktorého sa daný nákup dotýka. Tendre tiež vypisujú vládou poverené organizácie. Podmienkou účasti v tendri je zloženie tzv. Bid Bond (spravidla 2 % hodnoty tendra), ktorý je v prípade neúspešnosti v tendri refundovateľný, iným poplatkom je Performance Bond (až do výšky 10 % hodnoty tendra), ktorý súvisí s výkonom činnosti dodávateľa. Tendrové doklady sa dajú zakúpiť na adrese indikovanej v miestnej tlačí a väčšinou aj na internete, resp. na webových stránkach spoločností.

Najväčší webový portál zameraný na tendrové konania na Srí Lanke je [Tenders.lk](#)

Pri nákupoch investičného charakteru sú stanovené podmienky na maximálne využívanie miestnych pracovných síl. Komerčné podmienky sú často deformované politickými motívmi a korupciou. Vládne zákazky tvoria dôležitú časť celkového dovozu.

Z hľadiska financovania dovozov medzi najdôležitejších donorov (ide o formy pomoci) patria Svetová banka, Ázijská rozvojová banka a Medzinárodná banka pre obnovu a rozvoj. Finančné prostriedky určené na financovanie sú združené a pochádzajú z členských krajín týchto bánk.

d) Zmluvná základňa

SR sukcedovala do zmlúv z obdobia bývalej ČSFR. V platnosti sú 4 zmluvné dokumenty:

- Dohoda o **vedeckej a technickej spolupráci** medzi ČSSR a Republikou Srí Lanka (1972);
- Dohoda o **kultúrnej spolupráci** medzi vládou ČSSR a vládou Republiky Srí Lanka (1975);
- Dohoda medzi vládou ČSSR a vládou Republiky Srí Lanka o **leteckých službách** medzi a za ich príslušnými územiami (1977);
- Zmluva medzi vládou ČSSR a vládou Republiky Srí Lanka o **zamedzení dvojitého zdanenia** a zabránení daňovému úniku v odbore daní z príjmov a z majetku (1978). (Pozn.: zmluva bola aktualizovaná v roku 2018, doposiaľ však nebola ratifikovaná srílanskou stranou.)

Platnosť **obchodnej dohody** z roku 1975 bola ukončená ku dňu vstupu SR do EÚ.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Srí Lanka nie je typicky investičnou krajinou - je skôr „prijímateľom investícií“. V roku 2021 Srí Lanka zaznamenala rekordný prílev PZI do krajiny vo výške až 2 mld. USD rozložených až do 128 projektov. Najväčším zahraničným investorom je Čína, ktorá v posledných rokoch masívne investuje do prístavov a turistickej infraštruktúry (začiatkom roka 2019 napríklad získala kontrakt na prenájom prístavu v Hambantota na 99 rokov), v roku 2020 projekt na vybudovanie nákladného terminálu v Colombo a v roku 2021 na vybudovanie aj druhého nákladného terminálu. Investície v krajine sa realizujú prostredníctvom [Board of Investment of Sri Lanka](#) (BOI).

Ťažiskom v investičnej politike krajiny je orientácia na sektor infraštruktúry, energetiky, zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, rozvoj vidieka a poľnohospodárstva.

b) Energetická politika krajiny

Energetickú politiku stanovuje [Ministry of Power and Renewable Energy](#). Výroba a distribúcia elektriny patrí pod Ceylon Electricity Board (CEB). Vďaka rastúcej ekonomickej aktivite krajiny sa každoročne zvyšuje spotreba elektrickej energie. Hlavnými zdrojmi energie sú voda (58 %) a ropa/nafta (40 %). Zvyšok tvoria obnoviteľné zdroje – slnko, vietor, geotermálna energia. Súčasná kapacita elektrickej energie krajiny je okolo 3,850 MW, ktorá však nestíha pokrývať dopyt a preto sú bežné výpadky elektriny. Od bankrotu v máji 2022 Srí Lanka trpí vážnym nedostatkom energií.

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Uvedenej problematike sa venujú nasledovné inštitúcie:

V oblasti poľnohospodárskej výroby:

- [Coconut Development Authority \(CDA\)](#)
- [Agriculture Department](#)

V oblasti vedeckého výskumu:

- [Wildlife Conservation Society](#)
- [Institute of Chemistry](#)

V oblasti environmentálnej:

- [National Aquatic Resources Development & Research Agency \(NARA\)](#)
- [Department of Meteorology](#)
- [Culture and Environment of Eppawala](#)

V oblasti strojárstva a technológií:

- [National Building Research Organization \(NBRO\)](#)
- [University of Moratuwa](#)
- [Dept. of Electronic & Telecommunication](#)
- [Dept. of Computer Science](#)
- [Dept. of Electrical Engineering](#)
- [Institution of Engineers \(IESL\)](#)

V oblasti informačných technológií:

- [Arthur C Clarke Centre for Modern Technologies \(ACCMT\)](#)

V oblasti zdravotníctva:

- [Institute of Cardiology](#)
- [MURUNGA - Ultimate answer to polluted water](#)
- [State Pharmaceuticals Corporation](#)
- [Nawaloka Hospitals](#)

- [Health Web Portal](#)
- [Park Hospital](#)

V krajine pôsobia nasledovné vedecké inštitúcie:

- [National Science Foundation \(Sri Lanka\) - NSF](#)
- [Institute of Fundamental Studies \(IFS\)](#)
- [National Library of Sri Lanka](#)
- [Sri Lanka Standards Institution \(SLSI\)](#)
- [National Academy of Sciences of Sri Lanka](#)
- [National Aquatic Resources Research & Development Agency \(NARA\)](#)

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Dovozný režim do krajiny je liberalizovaný a dovozné licencie sa nevyžadujú. Dovozy, ktoré podliehajú licenčnému konaniu sú najmä tie, ktoré vyžadujú kontrolu z bezpečnostných dôvodov. Predchádzajúce licenčné konanie sa vyžaduje tiež pri dovoze určitých tovarov ako sú: stroje a zariadenia, ktoré tvoria súčasť zahraničných investícií (tieto vyžadujú súhlas Rady pre investovanie). Zvláštne dovozné licencie (SIL) sa vyžadujú pri dovoze určitých položiek ako sú farmaceutické výrobky, textil a automobily. Inou skupinou sú najmä reštriktívne položky tzv. restricted, resp. prohibited products.

Srí Lanka má zavedený jednoduchý systém **colných taríf**, ktorý je založený na harmonizovanom popise tovaru kódovým systémom. Zvýšená ochrana sa týka najmä vybraných poľnohospodárskych plodín, strategických surovín a vybraných položiek, inak je trh Srí Lanky značne otvorený zahraničným dodávateľom.

Vláda Srí Lanky vo výnimočných prípadoch vyhlasuje smernice obmedzujúce/zakazujúce import určitých tovarov. Cieľom týchto opatrení v rokoch 2020/2021 bolo podporiť domácu produkciu, avšak napokon spôsobili ich nedostatok na domácom trhu.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Srílanská obchodná bilancia vykazuje prakticky každý rok výrazné negatívne saldo, čo sa odzrkadľuje aj na hospodárení krajiny. Negatívne saldo je tiež podmienené povahou exportovaného a importovaného tovaru. Srí Lanka importuje predovšetkým tovar s vyššou pridanou hodnotou, zatiaľ čo exportuje najmä textil a poľnohospodárske plodiny.

V uplynulom roku Srí Lanka exportovala tovar v celkovej hodnote 13 mld. USD, pričom v rovnakom období importovala tovar v celkovej hodnote 18,3 mld. USD. Výsledkom bolo negatívne saldo vo výške -5,3 mld. USD.

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Tovary textilného a odevného priemyslu predstavujú takmer polovicu z celkového srílanského exportu. Druhý najväčší podiel na srílanskom exporte má čaj, ktorý predstavuje približne 10 %, ďalej sú to tovary z plastu a gumy.

Najväčší podiel na srílanskom importe majú minerálne produkty vrátane ropy. Ďalej to sú stroje a prístroje, materiály pre textilný a odevný priemysel (najmä farbivá a chemikálie), dopravné prostriedky vrátane lietadiel, helikoptér, osobných automobilov a nákladných vozidiel a produkty železiarskeho a oceliarskeho priemyslu.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

Medzi najvýznamnejších obchodných partnerov Srí Lanky patrí z pohľadu exportov EÚ, USA, India. V rámci EÚ to je najmä DE, UK a IT.

Najvýznamnejší obchodní partneri Srí Lanky z pohľadu importu do krajiny sú: India, Čína a EÚ.

Európska únia ako celok patrí medzi najväčších obchodno-ekonomických partnerov Srí Lanky, pokrýva viac ako pätinu jej celkového zahraničného obchodu (export aj import). Vzťahy medzi Srí Lankou a EÚ vychádzajú z Dohody o partnerstve a rozvoji spolupráce, ktorá vstúpila do platnosti v roku 1995. Jej cieľom je predovšetkým podpora Srí Lanky pri budovaní hospodárstva, ochrana životného prostredia a udržateľný manažment prírodných zdrojov. Srí Lanka taktiež využíva schému GSP+, v rámci ktorej exportuje do EÚ vybrané tovary so zvýhodnenými colnými sadzbami. Tento systém bol viac krát prehodnocovaný v nadväznosti na viaznuci progres v dodržiavaní právneho štátu a ľudských práv na Srí Lanke.

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

(v mil. EUR)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Export	12,1	7,5	10,4	0,8	1,5	1,2
Import	33,3	33,3	32,6	25	33,3	54,3
Obrat	45,3	40,8	43	25,8	34,8	55,5
Bilancia	-21,21	-25,8	-22,2	-24,2	-31,8	-53,1

zdroj: ŠÚ SR

SR vo vzájomnou obchode so Srí Lankou pravidelne zaznamenáva relatívne veľké negatívne obchodné saldo. Najmä v nadväznosti na reštrikcie srílanského importu sa slovenský vývoz prepadol o zhruba 90 %. Najväčšou položkou slovenského exportu na Srí Lanku je priadza zo syntetických vlákien. Najväčšou položkou slovenského importu zo Srí lanky sú tovary odevného priemyslu, ktoré predstavujú viac ako 80 % celkového importu.

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Vzhľadom na komplikovanú ekonomickú situáciu v krajine je momentálne náročné rozvíjať podnikanie na Srí Lanke. Riziká s nedodaním tovaru, nezaplatením pohľadávok, nedodržaním obchodných podmienok sa v roku 2022 výrazne prehĺbili. Obozretnosť pri nadväzovaní obchodných vzťahov je mimoriadne odporúčaná.

b) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Podobne ako v celom regióne Južnej Ázie je zaužívanou praxou využívať služby miestnych agentov, ktorí poznajú obchodné zvyklosti a disponujú potrebnými kontaktmi. Na Srí Lanke je systém verejnej správy ako aj zriaďovania spoločností pomerne komplikovaný. Preverovanie potenciálnych partnerov na Srí Lanke je odporúčané prostredníctvom Honorárneho konzulátu v Kolombe. Vzhľadom na pomerne častú nespoľahlivosť partnerov je v platbách odporúčané využívanie akreditívu.

c) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Slovenská republika nemá na Srí Lanke otvorený zastupiteľský úrad, vzťahy s touto krajinou sú udržiavané prostredníctvom ZÚ v Dillí. Kvalitnú komunikáciu so slovenskou podnikateľskou komunitou poskytuje Honorárny konzulát SR v Kolombe.

Dôležité internetové adresy

- Oficiálne vládne stránky www.gov.lk
- Ministerstvo obchodu www.doc.gov.lk
- Srí Lanka Export Development Board www.srilankabusiness.com
- Central Bank of Sri Lanka www.cbsl.gov.lk
- Colná správa www.customs.gov.lk
- Srílanská burza www.cse.lk
- Sri Lanka Tourism Development Authority www.sltda.gov.lk
- Federation of Chambers of Commerce and Industry www.fccisl.lk

MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

- Ceylon Chamber of Commerce www.chamber.lk
- Databáza firiem www.infolanka.com
- Employers Federation of Sri Lanka www.employers.lk

Dátum: 31. máj 2023